

TAVOITTEENA SUOMEN TUOTTAVIN PELASTUSLAITOS

Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen strategiaohjelma 2019–2021.

Tässä asiakirjassa esitellään Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen (jatkossa pelastuslaitos) johtoryhmän 27.5.2019 vahvistama ja pelastuslautakunnan 18.6.2019 hyväksymä strategiaohjelma vuosille 2019–2021.

Strategiaohjelman toteuttamisen valmistelu aloitetaan välittömästi ja se astuu voimaan 19.6.2019. Strategiaohjelmassa on huomioitu pelastuslaitoksen toimintaa ohjaavat asiakirjat. Pelastuslaitos noudattaa *Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021* ja sisäministeriön pelastusosaston laatiman *Pelastustoimen strategian 2025* linjauksia sekä edistää niiden toteutumista omalla toiminnallaan. Strategiakauden aikana huomioidaan muutokset toimintaa ohjaavissa asiakirjoissa.

Pelastuslaitoksen strategia- ja toiminnanohjausprosessit mahdollistavat strategisten tavoitteiden ja päätösten toteuttamisen toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten mukaan tehokkaasti. Strategian toteutumista seurataan ja arvioidaan kuukausittain. Tarvittavat toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi otetaan käyttöön välittömästi.

Pelastuslaitoksen tehtävänä (missio) on parantaa turvallisuutta sekä vähentää onnettomuuksia ja niiden vaikutuksia. Pelastuslaitos osallistaa ihmisiä, yrityksiä ja yhteisöjä omatoimisessa varautumisessa sekä suorittaa kiireelliset pelastus- ja ensihoitotehtävät. Pelastuslaitos on organisaatio, joka jatkaa toimintaansa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa sekä vastaa väestönsuojelusta Helsingissä.

Strategiaohjelman tiivistelmä

Visionemme on olla Suomen tuottavin pelastuslaitos.

- Parannamme turvallisuutta ehkäisemällä onnettomuuksia ja toimimalla tehokkaasti onnettomuustilanteiden aikana.
- Varaudumme toimimaan vakavissa Helsingin ja yhteiskunnan turvallisuutta uhkaavissa tilanteissa.
- Olemme pääkaupungin paras vaihtoehto ensihoitopalveluiden tuottamisessa.
- Toimimme vastuullisella tavalla.

TUOTTAVUUS

Visiomme on olla Suomen tuottavin pelastuslaitos.

Pelastuslaitos tarkoittaa tuottavuudella prosessien tehokkuutta, resurssien suuntaamista sekä kaikkia muita tekijöitä, joiden avulla saavutetaan asiakkaiden ja yhteiskunnan kanalta paras lopputulos. Tuloksellisuus koostuu Helsingin pelastustoimen alueen tuotantokyvystä, palveluiden riittävydestä ja laadusta suhteessa niiden tarpeeseen sekä asiakastarpeiden täyttymisestä. Tuottavuudella kuvataan toiminnan kokonaisvaltaista onnistumista. Vertailu verrokkiryhmään on suoritettava osittain laadullisesti ja arvioiden, koska tuottavuuden mittaamiselle ei ole toimialalla vakiintunutta mittaustapaa.

Helsingin pelastuslaitos käyttää toimintansa arvioinnissa verrokkeina pohjoismaisten pääkaupunkien pelastuslaitoksia sekä suurimpia kotimaisia pelastuslaitoksia. Pelastuslaitoksen tuottavuuden, palvelutason ja tuloksellisuuden kokonaisvaltainen kehittäminen perustuu pelastuslaitoksen riskianalyysityöhön.

Organisaatio voi tuottaa kokonaisvaltaisesti korkean laatutason palveluita vain, jos sen toimintamallit ovat tehokkaita ja laadukkaita. Pelastuslaitoksen lakisääteiset tehtävät tuotetaan määrällisesti ja laadullisesti tuottavalla tavalla.

HELSINGIN KAUPUNGIN PELASTUSLAITOS

PELASTUSTOIMEN OSASTO

Pelastustoiminnan ja ensihoidon johtaminen

Onnettomuuksien ehkäisy

Rakenteellinen paloturvallisuus

Pelastusasemat

HALLINNON JA KEHITTÄMISEN OSASTO

| Pelastustoimi | Ensihoito | Varautuminen | Henkilöstöhallinto | Osaamisenhallinta | Toiminnanohjaus | Viestintä |

TEKNINEN OSASTO

Huoltovarmuus

| Korjaus- ja hankintapalvelut | Käyttöpalvelut | Tilapalvelut | Materiaalihallintopalvelut | Tietohallintopalvelut |

Toimenpiteet

- Pelastuslaitos toimii rajattomana organisaationa yksikkö- ja toimintorajat ylittävässä vuorovaikutuksessa ja kommunikaatiossa hyötyjen maksimoimiseksi.
- Pelastuslaitos tuottaa palvelunsa siten, että resurssit ja suorituskyky ovat tasapainossa.
- Pelastuslaitos suunnittelee ja kehittää palveluitaan perustuen kokonaisvaltaiseen riskianalyyysiin.
- Henkilöstöpolitiikkaa kehitetään yhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa henkilöstön työhyvinvoinnin parantamiseksi. Kehittämisen painopisteet ovat osaamisenhallinnan, osaamisen johtamisen, sisäisen viestinnän ja esimiestyön kehittäminen. Vahvaa yhteistyötä henkilöstön kanssa jatketaan.
- Kehitetään pelastuslaitoksen huoltovarmuutta ja jatkuvuudenhallintaa niin, että palvelut kytetään tuottamaan kaikissa olosuhteissa riittävällä tasolla. Huoltovarmuuden ja vaurautumisen suunnitelmat päivitetään vastaamaan toimintaympäristön vaatimuksia.
- Modernisoidaan pelastuslaitoksen viestintää ja laajennetaan viestinnän osaamista. Viestinnän kehittämisen lähtökohtana on viestinnän vaikuttavuuden kasvattaminen. Painopisteinä modernien viestintävälineiden hyödyntäminen sisäisessä viestinnässä sekä sosiaalisen median vaikuttavuuden kasvattaminen ulkoisessa viestinnässä.
- Kehitetään sähköistä ja vuorovaikutteista asiointia sekä selvitetään mahdollisuuksia robotisoida tai automatisoida manuaalisia toimintoja. Hyödynnetään pelastustoimen valtakunnallisten järjestelmähankkeiden eteneminen sähköisten palveluiden kehittämisessä.

Mittarit

Pelastuslaitoksen tuottavuusindeksi (päämittari).

- Tuottavuusindeksin osamittarit ja niiden vertailu verrokkiryhmän kesken.
- Onnettomuustilastointi.
- Toiminnan itsearviointi EFQM-itsearviointimallilla.
- Budjetin noudattaminen.
- Palvelutuotannon toimintokohtainen kustannuslaskenta.
- Johdon mittaristo ja poikkeama-analyysi, joka kattaa palvelutuotannon ja tukitoiminnot sekä häiriötilanteet.
- Työhyvinvointitutkimukset.

ONNETTOMUUSRISKIEN HALLINTA JA PELASTUSTOIMINTA

Parannamme turvallisuutta ehkäisemällä onnettomuuksia ja toimimalla tehokkaasti onnettomuustilanteiden aikana.

Pelastuslaitoksen tavoitteena on saavuttaa onnettomuusriskien hallinnassa Suomen parhaat tulokset. Vertailu verokkiryhmään on suoritettava osittain laadullisesti ja arvioiden, koska mittaamiselle ei ole toimialalla vakiintunutta mittaustapaa.

Kaikilla riskeillä on kaksi ulottuvuutta: toteutumisen todennäköisyys ja seurausten vakavuus. Pelastuslaitos vähentää onnettomuuksien määrää turvallisuusviestinnän ja -koulutuksen, valvonnan sekä asiantuntijapalveluiden keinoin. Edellä mainitut vaikuttavat myös onnettomuustilanteiden seurausten vakavuuteen (vahingot vähenevät), kun asukkaat ja organisaatiot ovat tietoisempia heitä uhkaavista onnettomuusriskeistä ja osaavat sekä ennaltaehkäistä niitä, että toimia omatoimisesti riskitilanteen aikana. Tehokas operatiivinen pelastustoiminta ja ensihoitopalvelut vähentävät keskeisesti onnettomuustilanteiden seurausten vakavuutta.

Toiminnan suunnittelun lähtökohtana on, että pelastustoimen vaikuttavuutta on kasvatettava eniten onnettomuuksien ennaltaehkäisemisessä sekä asukkaiden ja organisaatioiden omatoimisen varautumisen ja asenteen kehittämisessä.

Toimenpiteet

- Toimenpiteiden ja toimintamallien suunnittelu perustuu tutkittuun tietoon, laajamittaiseen riskianalyysiin sekä alueellisiin ja asiakaskohtaisiin riskien-hallintatarpeisiin.
- Turvallisuusviestintään ja -koulutukseen suunnitellaan uusi toimintamalli: Digitalisoidaan turvallisuuskoulutus ja turvallisuusviestintä eri asiakasryhmien tarpeiden mukaisesti. Käytännössä annetun koulutuksen rinnalle tuodaan digitaalisille alustoille tuotettua sisältöä ja palveluita. (2019–2020).
- Vahvistetaan yhteistyötä sopimuspalokuntien, järjestöjen ja muiden yhteistyötahojen kanssa sekä integroidaan niitä osaksi pelastustoimen palvelutuotantoa (2019–2020).
- Onnettomuuksien ehkäisyn toimintamalleja uudistettaessa parannetaan palveluiden saatavuutta, helppokäyttöisyyttä, asiakaslähtöisyyttä ja asioinnin sujuvuutta palveluissa.
- Pelastustoiminnassa käytettävän kaluston osalta ylläpidetään riskianalyysin näkö-kulmasta tarkoituksenmukainen kalusto. Pelastuslaitos tekee tarkoituksenmukaiset tontti-varaukset pelastusasemille kaupungin yleiskaavaan pelastuslaitoksen riski-analyysin perusteella.
- Kehitetään innovatiivisia ratkaisuja pelastustoiminnan palvelutason kehittämiseen nykyisten ja tulevien tarpeiden perusteella.
- Pelastuslaitos on mukana kehittämässä riskienhallinnan toimintamalleja ja järjestelmiä sekä kansallisesti että Uudenmaan pelastuslaitosten kesken.

Pelastuskomentaja

27.5.2019

- Pelastuslaitos on voimakkaasti mukana vaikuttamassa pelastustoimen normatiivisen ohjauksen kehittämisessä siten, että se perustuu tutkittuun tietoon ja riskianalyysiin sekä mahdollistaa toimialan kehittämisen niiden perusteella.

Mittarit

Kaupungin onnettomuusriskitason tilannekuva (päämittari).

- Taustatilastot: onnettomuuksien lukumäärä ja toteutuneet onnettomuusvahingot.
- Onnettomuuksien ehkäisyn asiakastyytyväisyys.
- Onnettomuuksien ehkäisyyn ja asiakkaiden omatoimiseen varautumisen määrällinen ja laadullinen seuranta ja analysointi.
- Vireille tulleiden valvontaprosessien läpimenoprosentti.
- Operatiivisen pelastustoiminnan poikkeama-analyysi.
- Operatiivisen pelastustoiminnan uudet tavoitearvot ja mittarit.

VARAUTUMINEN

Varaudumme toimimaan vakavissa Helsingin ja yhteiskunnan turvallisuutta uhkaavissa tilanteissa.

Pelastuslaitos on organisaatio, jolla on valmius johtaa ja toimia yhteistyössä pelastustoimintaan ja väestönsuojeluun veloitettujen yhteistyötahojen kanssa vakavissa Helsingin ja yhteiskunnan turvallisuutta uhkaavissa tilanteissa. Yhteiskuntaa ja kaupunkeja koskevat uhkamallit ja häiriötilanteet on määritelty kansallisessa, alueellisessa ja Helsingin riskiarviossa. Helsingin varautumisella on valtakunnallinen merkitys yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen ylläpitämiseksi ja turvaamiseksi.

Toimenpiteet

- Pelastustoiminnan ja väestönsuojelun yhteistoimintasuunnitelmat uudistetaan (2019–2020).
- Pelastuslaitoksen johtokeskuksen laaja-alaiset toimintavalmiudet pelastustoiminnan johtamiseen yhteiskunnassa ja yhteistyöviranomaisten kanssa varmistetaan.
- Kehitetään pelastuslaitoksen omaa varautumista, huoltovarmuutta ja jatkuvuuden-hallintaa päivittämällä pelastuslaitoksen valmiussuunnitelma sekä testaamalla ja kouluttamalla pelastuslaitoksen henkilöstö toimimaan valmiussuunnitelman mukaisesti (2019–2020).
- Varmistetaan resurssit kalliosuojien kriittisen toimintakunnon ylläpitämiseksi.

Mittarit

- Pelastuslaitoksen henkilöstön osaamisen kartoitus ja testaaminen valmiussuunnitelman mukaisissa tehtävissä.

- Pelastuslaitoksen varautumisen tason kehittyminen (kypsyysanalyysi).
- Helsingin kaupungin pelastustoiminnan yhteistyörakenteiden toimintakyky.
- Helsingin kaupungin väestönsuojeluorganisaation toimintakyky.
- Väestönsuojien kunnossapitoon saadut lisäresurssit.

ENSIHOITO

Olemme pääkaupungin paras vaihtoehto ensihoitopalveluiden tuottamisessa.

Pelastuslaitoksen strategisena tavoitteena on säilyttää ja vahvistaa kumppanuutta sekä olla pääkaupungin paras vaihtoehto ensihoitopalveluiden tuottamisessa. Vertailu verrokki-ryhmään on suoritettava osittain laadullisesti ja arvioiden, koska mittaamiselle ei ole toimialalla vakiintunutta mittaustapaa.

Ensihoidon palvelutaso toteutetaan Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin palvelutasopäätöksen mukaisesti. Yhteistyötä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin sekä Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysviraston kanssa kehitetään tavoitteena ylläpitää pääkaupunkiin parhaiten soveltuvaa ensihoitopalvelua koko ensihoidon palveluketju huomioon ottaen.

Toimenpiteet

- Ensihoidon tehtävämäärän kasvua ja tehtäväsidoonaisuutta alennetaan vaikuttamalla sosiaali- ja terveysministeriön antamiin ohjeisiin ja Hätäkeskuslaitoksen toimintaan siten, että aiheettomien ensihoitotehtävien määrä laskee.
- Alennetaan ensihoidon palvelutasopäätöksen ylittävää tehtäväsidoonaisuutta ja ensihoidon viiveitä, mikä parantaa palvelun saatavuutta ja alentaa henkilöstön kuormitusta. Ensihoitovalmiutta lisätään ensihoitopalvelusopimuksen mukaisesti yhteistyössä HUS:in kanssa, jos palvelutasoa ei muutoin kyetä saavuttamaan.
- Potilas- ja sidosryhmäytyvyssä ylläpidetään saavutettu valtakunnallinen kärkitaso.
- Hoidolliset tulokset ovat kansainvälisesti vertaillen korkeatasoiset.
- Kehitetään työturvallisuutta ja uhka- ja väkivaltatilanteisiin varautumista (2019–2020).
- Pelastuslaitos käyttää ensihoitopalvelussa palomies-ensihoitajia ja sen lisäksi päätoimisia ensihoitajia ja optimoi näin henkilöstön laaja-alaisen osaamisen hyödyntämisen koko pelastuslaitoksen operatiivisessa toiminnassa.

Mittarit

Ensihoidon tasapainotettu tulokortti (päämittari).

- Potilas- ja sidosryhmäytyvyysmittaus.
- Hoitotulosten arviointi kansainvälisillä mittareilla.

- Potilaan tavoittamisviive.
- Tehtäväsidonnaisuus.
- Potilaiden tekemien muistutusten määrä.
- Ensihoitopalvelun toimintokohtaiset kustannukset.
- Uhka- ja väkivaltatilanteiden seuranta.

VASTUULLISUUS

Toimimme vastuullisesti.

Pelastuslaitoksen perustehtävä ja toiminnan tulokset sekä vaikutukset ovat jo perusolemukseltaan yhteiskuntavastuullisia. Pelastuslaitos kehittää toimintaansa Helsingin kaupungin strategiaohjelman vastuullisten tavoitteiden perusteella ja edistää alueellisen elinkeinotoiminnan tuloksellisuutta sekä asukkaiden viihtyvyyttä, turvallisuutta ja terveyttä sekä eettisten periaatteiden toteutumista. Pelastuslaitos on vastuullinen työnantaja ja varmistaa henkilöstön tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen kohtelun.

Toimenpiteet

- Pelastuslaitoksen talousjohtamisessa ja -suunnittelussa noudatetaan kaupungin asettamaa budjettiraamia.
- Hankinnoissa kiinnitetään huomiota laatuun, kestävään kehitykseen ja harmaan talouden torjuntaan.
- Henkilöstölle turvataan palvelussuhdeturva kaupungin strategiaohjelman mukaisesti.
- Pelastuslaitos vaikuttaa alan valtakunnallisiin opetussuunnitelmiin siten, että onnettomuuksien ehkäisyn opetus alalla vastaisi laajuudeltaan ja sisällöltään nykypäivän ja tulevaisuuden tarpeita.
- Vaikutetaan valtakunnalliseen pelastustoimen koulutuspolitiikkaan siten, että koulutus pysyy vähintään nykyisellä tasolla ja täyttää Helsingissä tarvittavat vaatimukset.
- Kehitetään pelastuslaitoksen esimiestyötä, mikä osaltaan parantaa myös henkilöstön työssä jaksamista ja viihtyvyyttä (2019–2020).
- Henkilöstön osaamista parannetaan suunnitelmallisen osaamisenhallinnan keinoin koko henkilöstö huomiodien ja laitoksen kriittiset osaamistarpeet priorisoiden (2019–2020).
- Sisäinen riskienhallinnan sekä ympäristön- ja työsuojelun kehittäminen on kiinteä osa toiminnanohjausta.
- Pelastuslaitos tutkii alaan ja toimintaympäristöön liittyviä ilmiöitä ja kehittää toimintaansa tällä perusteella. Tulokset ja toimintamallit jaetaan avoimesti alan toimijoiden sekä asiakkaiden käyttöön. Pelastuslaitos osallistuu aktiivisesti valtakunnalliseen tutkimus- ja kehittämistoimintaan.

Mittarit

Vastuullisuusraportti (päämittari).

- Budjetin noudattaminen.
- Toteutettujen hankintojen loppuanalyysi.
- Sisäisen valvonnan ja riskianalyysin vuosikysely.
- Työhyvinvointikyselyt.
- Henkilöstön määrä, sairauspoissaolot ja koulutettavapäivien määrä.
- Ympäristöraportointi.

